

Provkonstruktion

Årskurs: Gymnasiet

Ämne: Bevarandebiologi

Tema: Etiska aspekter av bevarande

Syfte

Syftet med provet är att bedöma elevernas förståelse av de etiska aspekterna kring bevarande och deras förmåga att resonera kring olika perspektiv och intressen som är involverade i bevarandeprocesser.

Koppling till styrdokument

Centralt innehåll

Lektionens fokus ligger på de etiska dilemman som uppstår inom bevarandebiologi, inklusive diskussioner om människans påverkan på naturen och de sociala, ekonomiska och kulturella faktorer som påverkar bevarandeinsatser.

Kunskapskrav

Eleverna ska kunna resonera kring etiska frågor kopplade till bevarande och diskutera olika perspektiv och intressen som är involverade i bevarandeprocesser.

Prov

Faktafrågor

1. Vad är ett etiskt dilemma inom bevarandebiologi?
A) En situation där det finns klara och tydliga lösningar
B) En situation där det finns motstridiga intressen i beslutsfattande om bevarande
C) En rent biologisk fråga utan sociala inslag
D) En fråga som endast involverar naturen utan mänskliga faktorer
2. Vilken aktör är INTE vanligtvis involverad i bevarandeprocesser?
A) Statliga myndigheter
B) Utbildningsinstitutioner
C) Naturorganisationer

D) Lokalsamhällen

3. Vad kan vara en konsekvens av för mycket turism i skyddade områden?

- A) Skada på ekosystemet
- B) Ökad inkomst för lokalsamhällen
- C) Förändringar i lokala traditioner
- D) Stöd till bevarandeinsatser

4. Vilket av följande är ett exempel på en social faktor som kan påverka bevarande?

- A) Klimatförändringar
- B) Lokalsamhällets ekonomiska behov**
- C) Arter som är utrotningshotade
- D) Biologisk mångfald

5. Vilken av följande frågor adresserar mest specifikt etiska aspekter av bevarande?

- A) Hur kan man öka den biologiska mångfalden?
- B) Vad är konsekvenserna av avverkning av skog?
- C) Vem har rätt att bestämma över naturresurser?**
- D) Vilka arter är utrotningshotade?

6. Vad innebär ett naturcentrerat perspektiv inom bevarandebiologi?

- A) Fokus på mänsklig aktivitet och behov
- B) Betydelse av naturens egna värden och ekosystemtjänster**
- C) Prioritering av ekonomiska vinster
- D) Utveckling av turism i skyddade områden

7. Vad kan en lösning på intressekonflikter inom bevarande vara?

- A) Att ignorera lokalsamhällets åsikter
- B) Att inkludera flera perspektiv i beslut**
- C) Att lägga all makt hos statliga myndigheter
- D) Att fokusera enbart på naturbevarande

8. Vilket av följande begrepp är mest relevant för etik inom bevarande?

- A) Domän
- B) Komplexitet
- C) Rättvisa**
- D) Stabilitet

9. Vad innebär begreppet "ekosystemtjänster"?

- A) Tjänster som erbjuds av människor för bevarande
- B) Naturresurser som kan exploateras
- C) De fördelar som människor får från naturliga system**
- D) Lagstiftning kring naturskydd

10. Hur kan mänskliga intressen kollidera med naturens behov?
A) Genom ökad medvetenhet om naturvård
B) Genom exploatering av resurser som kan skada ekosystemet
C) Genom bevarandeprojekt
D) Genom utbildning av allmänheten
11. Vilken roll kan lokalsamhällen spela i bevarandeprocesser?
A) Ingen roll alls
B) Viktiga aktörer med kunskap och intressen i området
C) Enbart mottagare av beslut
D) Enbart stödjare av bevarandeorganisationer
12. Vem är den mest påverkade av bevarandeinsatser?
A) Politiker
B) Lokalsamhället
C) Universiteten
D) Internationella organisationer
13. Hur bör bevarandeinsatser utvärderas?
A) Genom att ta hänsyn till både biologiska och sociala faktorer
B) Endast efter biologiska indikatorer
C) Utan att involvera lokalsamhällen
D) Enbart ekonomiska resultat
14. Vad är en potentiell negativ konsekvens av bevarandefokuserad politik?
A) Ökad biologisk mångfald
B) Tvingande regler för lokalsamhällets livsstil
C) Ökad medvetenhet om bevarande
D) Stöd till forskning
15. Vad kan vara en fördel med att involvera lokalsamhällen i bevarande?
A) Ökad konflikt med externa intressenter
B) Bättre anpassning av bevarandeinsatser till lokala behov
C) Minskat intresse för bevarande
D) Ingen påverkan alls

Resonerande frågor

1. Vilka etiska dilemman anser du är mest kritiska inom bevarandecosystem?
Syftet är att bedöma elevernas förmåga att identifiera och resonera kring viktiga etiska dilemman.
2. Hur kan etiska perspektiv påverka beslutsfattande inom bevarande?
Frågan syftar till att få eleverna att utforska hur olika etiska synsätt kan påverka beslut och prioriteringar.

3. Diskutera hur statliga myndigheter kan ta hänsyn till sociala behov i bevarandeinsatser.

Syftet är att se hur väl elever kan länka bevarande till sociala och ekonomiska realiteter.

4. Ange exempel på intressekonflikter mellan bevarande och utveckling och diskutera deras påverkan.

Frågan ger elever möjlighet att kombinera teori med praktiska exempel och dess konsekvenser.

5. Hur är olika aktörers perspektiv viktiga för en framgångsrik bevarandeinsats?

Elever bedöms på sin förmåga att resonera kring samarbete och konflikt mellan olika aktörer.

6. Vilken roll har utbildning i att skapa medvetenhet om bevarande frågetecknen?

Här utvärderas elevernas förståelse för hur utbildning kan underlätta bättre beslut kring bevarande.

7. I vilken utsträckning bör ekonomi vägas in i de etiska besluten om bevarande?

En nyanserad fråga som kräver djupgående reflektion kring komplexiteten av bevarandeåtgärder.

8. Diskutera hur framtida klimatförändringar kan påverka etiska beslut kring bevarande.

Syftet är att utmana elever att tänka långsiktigt och proaktivt när det gäller bevarande.

Bedömning

Provet kan bedömas med total 30 poäng. Faktafrågorna ger 1 poäng vardera, och de resonerande frågorna ger 3 poäng vardera.

För betyg E krävs totalt 8 poäng, för betyg C krävs 12 poäng (varav minst 3 poäng från resonerande frågor), och för betyg A krävs 18 poäng (varav minst 5 poäng från resonerande frågor).

Tags: [Bevarandebiologi](#), [Gymnasiet](#)